

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Tekstopolis
Knjiga 62

PARTIZANSKA KNJIGA

Copyright © 2023. Ibrahim Hadžić

© za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2023.

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Ibrahim Hadžić

Šta reče?

Kikinda, 2023.

MUDROST

Seda na minder i kaže značajno: „Voda prolazi, a kamenje ostaje.”

MRAZOVAC

Ne moram da gledam u kalendar da bih saznao u kojem vremenu živim – o tome me pouzdano obaveštava jesenji cvet mrazovac.

Usredsredim se na ono što tražim: gle, livadu, naročito neka njena pitomija mesta, prorastao je mrazovac. Kraj je septembra a on, eto ga, između požutelih, skoro uvelih travki podigao je pet-šest ljubičasto-modrikastih laticamačeta.

– Jesen je! Jesen je nastupila! – vičem.

– Sačekaćemo mi i prolećni livadski ukras, prekrasni kaćun, čije dve krtolice možemo prirediti u orijentatno lekovito piće salep.

6. IX 2017.

NAŠE KNJIGE

Znaš, naše knjige su veoma stare i u njima su odgonetke na sve tajne ovoga svijeta. Naši naučenjaci su sve ispitali. Nema pitanja koje će ostati siročić. Svemu će se, znaš, udovoljiti i naći krov nad glavom.

Prva svađa i ubistvo bilo je između dva brata. Tada je brat brata ubio. To su bili Kain i Avelj. Kabilj se naši zove, i on se prvi Katil nazvao. Pobili su se oko zemlje, oko ornice. Bog se na njih naljutio i obadvojicu je pretvorio u krtinjake. Reкао im je: „Evo vam zemlja pa nju jedite i u njoj živite!” I danas, ako uhvatiš dva krtinjaka i staviš ih ispod nekog šlema, oni će se pobiti. Jedan će ostat mrtav. To im je ostalo od onda, tako kažu ljudi koji su na osnovu naših knjiga to provjeravali.

A ovi ugljevi što su, te ih troše mašine za vozove, i što se troše za nalaganje, nastali su poslije potopa, kada je ta voda od potopa, znaš, usahnula. Voda je tumbala zemlju na šume. Te šume su bile pritisnute brdima. I od toga je nastao ćumur, ugalj kako ga zovu. A one životinje koje su se pele na visove, koje su bježale od potopa, koje su se pele na visoke planine, takve ogromne životinje i danas žive, kao što je kit u Tihije Lukijan. Tada je bilo puno takvih životinja. Njih je voda zahvatila i stumbala s brda u valove, u nizine, znaš, u ravnice. Kamenje i mulj su prekrili te životinje i od njih su nastali izvori mašinskih goriva: gas, nafta, benzin.

Kameni ugalj je od vulkana. Vulkan se premještao s mjesta na mjesto i pregorio je zemlju i kamen. Preko vulkana zemlja podriguje, tako kažu naše knjige.

Banje što imaju, da nije tih banja zemlja bi se zaledila. One ublažuju zimu, studeni. Da nije njih ništa ne bi moglo preteći od zime. Na zemlji ima sedam velikih vulkana i sedam banja, baš kao što ima i sedam planina koje razbijaju zaparštinu. Od banja i vulkana uspijeva sva nafaka. Šta je god dobra - iz zemlje je, a što je god dobra - u zemlju će!

Naše knjige kažu da i planine jedna s drugom razgovaraju. Imaju i one neki svoj razum. Godina ne prođe a da Rusulija ne uzme sebi kurban u čovjeku, što ponekog ne smrzne. Dok nije bilo puteva, mnogo je ta Rusulija žrtava progutala. Ta planina ječi kad hoće žrtvu da uzme, ona ječi haaa. To je strahota velika. Stane je jeka i odmah zaledi čovjeka. Vjetar dođe velik s nje i raznosi veliku jeku, žalosnu. Da, žalosnu haaa. A Rusulija razgovara sa Hajlom. One jedna drugoj pomažu, prebacuju jedna drugoj vazduh. Baš kao što mi pomažemo jedni druge u nevolji, tako planina planinu pomaže. Sibir iz Rusije šalje valove studeni na naše planinske predjele te pomaže naše planine. Ima sedam svjetskih planina po kojima pada snijeg i nikada ne kopni. Da nije tih sedam planina nikada ništa ne bi uspjelo na svijetu od zaparštine i vrućine. Te planine razblažuju vrućinu. E jedna od tih planina je Sibir, a ima ih još šest. Na kojim su kontinentima, ne umijem ti pogoditi sad.

Vjetrovi tjeraju smradež, ovu prljavštinu, vjetrovi su jedan beričet. Da nije vjetrova, da ne razgone smradež od mašinerija, od fabrika, ovaj smradež da ne rasteravaju vjetrovi, da ne razagone, svijet bi se ugušio. A vjetrovi to razgone. Ti vjetrovi stižu s tih sedam planina te rastjeravaju nečistoće.

Čist vazduh dolazi sa nebesa, njega donose melajćad i spuštaju ga na planine, a sa planina dolazi do nas.

Na Zemlji ima mnogo boleština i mnogo vjetrova. Neki tvrde da ih ima čak sedamdeset. Mnogim bolestima od vjetrova treba tražiti lijek u travama, bajalicama, zapisima, čuvanju od čini, da se ne nagazi, ne namjeri. Mnogi se zapisi čuvaju u našim knjigama pa ih i danas koriste poznati doktori. Za mnoge vjetrove najbolji je lijek trava huma, čeremlija, bijeli luk, barut, so, med bez ognja. Kada se sve ovo izmiješa, koristi se kao najbolji lijek od vjetrova. A onda se baje:

Ako si vjetar izlazi

Iz masti u kost,

Iz kosti u meso,

Iz mesa na kožu,

Sa kože na dlaku,

Sa dlake u vazduh.

Na mjesto koje je pogodio vjetar, stavlja se lijek, pljune se i ozdravi.

Od đavoljih vjetrova, koga oni natrntaju te oboli, otekne, kako kažu naše knjige, nema mnogo pomoći, ali treba izgovorit ovo:

Havseta i murovi,

Majmuni zendijovi,

Karakaši vešvašovi,

Buljbulje čezapovi,

Majmuni zendijovi,

Dreći prokleti,

Hudići prokleti.

A najgori je kokošinji vjetar. Tu ne pomažu doktori ni hodže, već popovi. Ko boluje od kokošinjeg vjetra pocrveni, otekne mu stomak, hoće da ljošti.

Koga ujede zmija, na to mjesto treba staviti šupak od živog pileta. On će izvući otrov. Pile će poslije deset minuta umrijeti. Meso ne smije da se jede.

Mokraća može da liječi posjekotine, mlada mokraća, dječja mokraća, tako kažu naše knjige.

A ima i ovo: ko hoće, te mu nije grehota, može naprema da pomuze tuđe ovce. Kada ugleda stado ovaca na suprotnom brdu od sebe treba preko drvene prečke, koja je postavljena između dvije sohe, da prebaci vuneni pojas s resama. Rese od pojasa ubace se u kantu i počnu da se stiskaju kao sise. Iz njih će poteći mlijeko. Dok bude muzao, ovce će se stresati po brdu, brrrr, čas tamo, brrrr, čas ovamo.

A sve što živi ima svoj odgovor: Evo pamuk. Od njega se prave jorgani, pamuklije, dugačke gaće. U našim knjigama piše ovo: po izgledu liči na jagnje, a iz njegovog pupka rastu stabljika i korijen, čime se ova biljka-životinja pridržava. Lovci koji love pamuk ne mogu silom da ga otkinu ili pokrenu s mjesta dok ne posjeku stabljiku, poslije čega životinja odmah pada na zemlju mrtva.

Evo i ovo: koga ujede pobjesnulo pašče, a on poslije desetak dana počne da piša štenad malu kao zrna pasulja, taj se zarazio. Tome nema lijeka, tako kažu naše knjige.

1980.